

Handläggare
Fredrik Karlsson
Telefon: 0850820888**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2022-06-16

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds månadsrapporter 2022

Maj 2022

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner månadsrapport för maj 2022 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.

Sammanfattning

För hela nämndens verksamhetsområde prognostiseras en nettokostnadsnivå inom ramen för fastställd budget. Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om 0,5 mnkr.

Större ekonomisk utmaning för budgethållning finns under året inom verksamhetsområde Individ och Familjeomsorg barn och unga.

Stadsdelsförvaltningen följer noga kostnadsutvecklingen löpande över året inom alla verksamhetsområden och redovisar till nämnden vid kommande månadsprognoser om en eventuell negativ utveckling sker inom fler verksamhetsområden som kan ge en negativ prognos för hela nämndens resultat.

Övergripande ekonomiska osäkerhetsfaktorer under året är:

- Pandemi – sjukfrånvaro och påverkan på verksamheter
- Inflation – ger ett ökat kostnadstryck på alla verksamheter

Bakgrund

I enlighet med kommunfullmäktiges anvisningar för budgetuppföljning ska respektive nämnd löpande upprätta månadsprognoser med prognos på helårsutfall för att vara kontinuerligt uppdaterad om ekonomins och verksamhetens utveckling. Månadsvisa ekonomiska prognoser för utfallet per februari, mars, april (tartialrapport 1), maj, juli, augusti (tartialrapport 2) och september, oktober och november redovisas till kommunstyrelsens förvaltning stadsledningskontoret.

Stadsdelsförvaltningens ekonomienhet handlägger ärendet som godkänns av stadsdelsdirektör och nämnd innan det rapporteras till stadsledningskontoret.

Ärendet

Månadsprognos för maj månad följer budgetföljsamheten på övergripande nämndnivå, avdelningsnivå samt enhetsnivå. Prognosen följer upp hur resultatenheters budgetföljsamhet påverkar resultatfonder.

Vidare följer månadsprognosen upp hur verksamhetsförändringar prognostiseras påverka budgetföljsamheten inom nämndens olika verksamhetsområden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av ekonomienheten inom Administrativa avdelningen i samverkan med stadsdelsförvaltningens övriga avdelningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ekonomisk uppföljning

Före resultatöverföringar prognostiseras ett underskott om 0,5 mnr och efter resultatöverföringar en nettokostnadsnivå inom ramen för fastställd budget.

För investeringar prognostiseras en budget i balans.

VERKSAMHET/AVDELNING	BUDGET*	DIFF 2022 Före RE	DIFF 2022 Efter RE	DIFF FÖREG. MÅN Efter RE	DIFF VB21 Efter RE
Förskola	576,1	6,7	4,7	4,2	-5,8
Social omsorg barn och unga	228,0	-13,5	-13,5	-9,4	28,6
IoF Barn och Unga	184,3	-17,0	-17,0	-13,0	-14,4
Barn, kultur och fritid	43,7	0,0	0,0	0,0	1,8
IoF Nyanlända	0,0	3,5	3,5	3,6	41,2
Social omsorg vuxna	812,8	1,0	2,1	0,0	10,4
IoF Vuxna	53,9	0,0	0,0	0,0	-1,4
Socialpsykiatri	71,7	0,0	1,1	0,0	4,0
Arbetsmarknadsåtgärder	25,2	0,5	0,5	0,0	6,4
Ekonomiskt bistånd	167,1	0,5	0,5	0,0	-5,3
Funktionsnedsättning	494,9	0,0	0,0	0,0	6,7
Social omsorg äldre	783,8	4,8	5,2	5,2	3,9
Stadsmiljö och lokalenhet	68,1	0,5	0,5	0,0	2,2
Nämnd och förvaltningsadministration	53,9	1,0	1,0	0,0	0,0
SUMMA	2 522,7	0,5	0,0	0,0	39,5
Investeringar stadsmiljö	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar maskiner och inventarier	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

*Budget inkl förväntade prestationer och budgetjusteringar.

Uppföljning av driftbudget

Förskola

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 6,7 mnr före resultatöverföring och ett överskott om 4,7 mnr efter resultatöverföring.

Överskottet förklaras främst med stadsbidrag under pandemin om 7,1 mnkr för höga sjuklönekostnader december 2021 till mars månad i år.

Prognos för prestationsjusteringar motsvarar en minskning om 33,3 mnkr eftersom barnantalet är lägre än kommunfullmäktiges budget. Barnantal i maj är sju barn högre än förra månaden och 104 barn lägre än barnantal under samma period förra året. Barnantalet förväntas öka på grund av nyanlända barn från Ukraina men prognosen för hösten är fortfarande osäker.

Prestationsjusteringarna påverkar främst beställarens budget som består av fasta kostnader såsom hyror, IT-kostnader och löner för övergripande personal.

Utförare – resultatenheter

Resultatenheter prognostiserar ett överskott om 2,0 mnkr men prognosen för barnantalet är osäker. Negativ prestationsjustering till enheterna balanseras genom anpassning av kostnader för personal i förhållande till antal barn i förhållande till erhållna intäkter och påverkar inte i samma utsträckning utförare. Statsbidrag för sjuklönekostnader täcker i stor utsträckning kostnader för hög sjukfrånvaro.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att platsgarantin kommer att uppfyllas under året. Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet. Ersättning för platsgarantin förväntas bli 3,6 mnkr.

Nyckeltal	Snitt 2021	Maj 2021	Maj 2022
Antal barn	3 647	3 835	3719
Antal avdelningar	233	236	225
Snitt barngrupp	15,8	16,3	16,5
Antal barn/anställd	5,0	5,1	5,1
Andel legitimerade förskollärare, %	35,0%	34,3%	35,7%

Individ- och familjeomsorg för barn och unga

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 17 mnkr jämfört med budget.

Prognosen är fortsatt mycket osäker främst på grund av utvecklingen med höga placeringskostnader där prognosen kan behöva justeras de kommande månaderna med ytterligare ökat underskott som resultat. I prognosen ingår också en förväntad budgetjustering tillkommer på 7,4 mnkr avseende förstärkta placeringskostnader för unga i utsatta områden.

Verksamheten arbetar löpande med att hitta möjligheter som leder till minskade placeringskostnader. Inflödet av anmälningar som resulterar i utredningar har ökat de senaste åren och är fortsatt mycket högt. Nuvarande nivå är åtta procent högre än genomsnittet 2021.

Även antal individer som är placerade inom ramen för lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) har ökat. Jämfört med genomsnittet 2021 innebär genomsnittsnivån i januari-mars en ökning på cirka 23 procent. Det är ett fortsatt högt antal placeringar av kriminella ungdomar med högt våldskapital och vapen, där placeringen primärt handlar om att skydda samhället från ungdomen. Dessa placeringar är mycket vårdkrävande och kostsamma.

Kostnaderna för placeringar av äldre ungdomar på SIS-institution har i maj-prognosen ökat ytterligare, jämfört såväl med föregående prognos som den tidigare redan höga nivå från 2021, trots att SIS har sänkt sina priser med 25 procent 2022.

Det ökade antalet LVU-omhändertaganden, liksom de höga kostnaderna för SIS-institution, hänger samman med stadens inriktning att utöka samverkan med polis och kriminalvård (trefas), vilket inleddes under hösten 2021. Trefas-samverkan har ökat vårdkostnadsnivån markant och beräknat på helår är prognosen en ökad kostnad med 13 mnkr.

Kostnaderna för placeringar på HVB-hem och stödboende är fortsatt mycket höga, men har minskat jämfört med föregående prognos och föregående år. Kostnadsnivån för jourhem och behandlingsfamilj ligger på samma nivå som föregående prognos, vilket däremot är avsevärt högre än föregående år.

Kostnaderna för arvoderade familjehem är fortsatt höga men har minskat något jämfört med föregående prognos. Kostnadsnivån är högre än 2021, men det är samtidigt fortsatt svårt att rekrytera familjehem som arvoderas via förvaltningen i den utsträckning som behövs. Behovet av nya familjer är fortsatt stort och det finns fortfarande en kö av barn i väntan på familjehem. Kösituationen har medfört att barn antingen blir kvar i jourhem längre än önskvärt, eller att placeringar i externa familjehem ökar. Det finns en oro för att denna situation ska fortsätta, vilket är kostnadsdrivande.

Individ- och familjeomsorg för nyanlända

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 3,5 mnkr jämfört med budget.

Det är färre ensamkommande barn (EKB) jämfört med förra året och verksamheten har lägre kostnader för den målgruppen. Det innebär också lägre intäkter från Migrationsverket, men enligt prognosen genererar intäkterna ändå ett överskott.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet prognostiserar en nettokostnadsnivå inom ramen för fastställd budget.

Individ- och familjeomsorg för vuxna

Verksamhetsområdet prognostiserar en nettokostnadsnivå inom ramen för fastställd budget.

Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden, liksom med att minska kostsamma placeringar. Det möjliggörs bland annat genom att i hög grad använda mindre kostsamma försöks- och träningslägenheter i förvaltningens regi samt genom högt nyttjande av den egna öppenvården.

Stadens inriktning att utöka samverkan med polis och kriminalvård (trefas), vilket inleddes under hösten 2021, har ökat vårdkostnadsnivån. Det medför risk för att verksamheten kan komma att redovisa underskott i slutet av året.

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,1 mnkr jämfört med budget.

Beställare

Beställarenheten prognostiserar en budget i balans. Utfall på insatser som antogs visa återhämtning, efter pandemin, har fortsatt vara lägre under våren. Prognosen är osäker då nyttjande av timmar för beviljade insatser kan komma att öka under hösten. Kostnadsutfall på insatser följs noggrant.

Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden.

Utförare

Utförarenheten prognostiserar ett överskott om 1,1 mnkr.

Hagsätra och Dalen gruppbostadens avtal för intraprenad löpte ut den 28 februari 2022. Gruppbostäderna övergår därmed i egen regi och dess prognostiserade resultat samt fondmedel, om 1,1 mnkr, tillfaller nämnd.

Enheten ser en ekonomisk utmaning i att ersättningsmodellen för insatsen sysselsättning ändras från i år. Den ändras från att vara en fast månadsersättning till en ersättning baserad på nivåer. Det innebär att brukare som bedöms vara under nivå tre kommer att

medföra mindre intäkter till verksamheten än tidigare år.

Enheten ser även en ekonomisk utmaning i att nivåersättningen för gruppbestäderna inte täcker dygnskostnader för boendena.

Utförarenheten följer kostnadsbilden noggrant och arbetar aktivt kring kostnadsmedvetenhet. Under föregående år togs en handlingsplan fram där aktiviteter specificerats för fortsatt arbete mot ett förbättrat resultat. Handlingsplanen syftar till att fortsatt identifiera förbättringsområden och skapa nya rutiner. Exempel på rutiner som ingår är rutiner kring bemanning, uppföljning av administrativa åtgärder samt genomgång och kvalitetssäkring av budgetprocessen.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet prognostiserar en nettokostnadsnivå inom ramen för fastställd budget.

Ett nytt ersättningsystem för ersättning om särskild redovisning bidrar till osäker prognos.

I prognosen har hänsyn tagits till förväntade budget- och prestationsjusteringar.

Beställare

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 2,5 mnkr. Prestationsförändringar och särskild redovisning har beaktats i månadsprognosen.

I början av året gjordes ett antagande om att nyttjande av insatser skulle återgå till samma nivåer som innan pandemin. Utfallet under våren har visat på fortsatt lägre kostnader. Om nyttjande av insatser ökar under hösten kan prognosen förändras.

Underskottet hos beställarenheten beror på flera faktorer: minskad ersättning för särskild redovisning, ökning av kostnader för turbundna resor samt ett underskott på insatser inom socialtjänstlagen (SoL).

Ersättningsmodellen för särskilda redovisningar, av kostnader för brukare med höga omvårdnadsbehov ändras. Ansökningsprocessen för året är ännu inte avslutad. Prognosen för särskilda redovisningar kan komma att förändras därefter.

Turbundna resor är fortsatt en stor kostnadspost och väntas öka ytterligare år 2022. En kostnadsökning enligt gällande avtal, baserat på Taxi-index, har reviderats till 6,1 procent och kommer att gälla från april. Det innebär ytterligare en ökning av förväntad kostnadsbild mot föregående år. Turbundna resor har visat på lägre utfall i början av året. Enheten ser att nyttjandet av resor bör öka succesivt till att återgå till normalnivåer som fanns innan pandemin. Beroende på hur omfattande ökningen av resor blir under året kan

prognosen komma att påverkas negativt.

Det fasta anslaget täcker inte kostnader för insatser inom SoL, där ett större behov finns.

Verksamheten följer löpande underskotten under året med utgångspunkt att identifiera åtgärder med hänsyn till rättssäkerhet och ekonomi. Tidigare handlingsplan har reviderats och flera delar av planen har införlivats som löpande rutiner i verksamhet. Ett exempel är en rutin för uppföljning av dygnspriser för boenden utanför lagen om valfrihet (LOV). Den är numer en del av det löpande arbetet i verksamheten för kontroll av att extern part inte tar ut överpriser vid placeringar.

Utförare

Resultatenheterna prognostiserar ett överskott om 2,5 mnkr. Överskottet minskas från föregående månad till följd av minskade förväntade intäkter till assistansenheten från Försäkringskassan.

Enheterna har fyllda fonder varpå överskott tillfaller avdelningen enligt Regler för ekonomisk förvaltning.

Utförarenheternas överskott beror dels på tilldelade statsbidrag för höga sjuklönekostnader under pandemin och dels på enheternas resurseffektiva arbete. Statsbidraget för förhöjd sjuklönekostnad har uppgått till 1,7 mnkr och avser perioden december 2021 till mars 2022.

Enheterna arbetar aktivt på ett resurseffektivt sätt. Assistansenheten ansöker löpande om förhöjd ersättning från Försäkringskassan där möjlighet finns, vilket hjälper att finansiera högre personalkostnader. Gruppbestäder har en anställd metodutvecklare som fyller många funktioner där annars en extern tjänst hade tagits in till mindre fördelaktigt kostnad.

Utöver ett aktivt arbete med kostnadsmedvetenhet har utförarverksamheterna inom området funktionsnedsättning utvecklat ett gott samarbete över enhetsgränserna för att hantera ekonomiska utmaningar såsom bemanningssvårigheter eller övertalighet. Det gör att förvaltningen undviker externa tjänster som är mindre ekonomiskt fördelaktiga.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr jämfört med budget.

Förvaltningen arbetar fortsatt intensivt med att i så hög utsträckning som möjligt erbjuda arbetsmarknadsinsatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, såsom visstidsanställningar, arbetsträning och OSA-platser. Syftet är att använda tilldelade budgetmedel för insatser som motverkar att personer riskerar att fastna i långvarig arbetslöshet och i förlängningen även riskera ett

långvarigt bidragsberoende. Verksamheten har under årets första fem månader inte kunnat fylla antalet platser helt, vilket medför ett överskott.

Förvaltningen arbetar även med att kunna erbjuda feriejobb för att kunna nå årsmålet på 900 platser. I år kommer det att återigen finnas platser inom äldreomsorg och förskola, då pandemirestriktionerna inte längre finns kvar. Utöver det kommer platser även att erbjudas inom parkskötsel och fritid. Inför sommaren har förvaltningen kunnat erbjuda 833 ungdomar feriearbete och ytterligare cirka 100 ungdomar beräknas kunna erbjudas feriearbete under höst- och jullov. Platserna finns inom förvaltningens egna verksamheter såväl som i andra förvaltningar eller bolag samt även hos externa utförare.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr jämfört med budget.

Budget 2022 innebar en ökning jämfört med 2021. Bedömningen är att om nuvarande nivå på antal bidragshushåll håller i sig under året kommer det att medföra ett litet överskott. Prognosen för utbetalt bistånd förutsätter dock fortsatta intäkter i form av statsbidragets generalschablon utöver tilldelad budget, för bidragshushåll i denna målgrupp.

Prognosen för utbetalt bistånd är fortsatt svårbedömd då den hänger samman med stora osäkerhetsfaktorer i omvärlden, bland annat post-pandemiska effekter samt utvecklingen i Ukraina. Förvaltningen följer utvecklingen noggrant.

Tabellen nedan visar utvecklingen under januari till maj, jämfört med genomsnitt tidigare år. Ökningen av antal bidragshushåll under pandemins första skede avstannade under hösten 2020 och låg kvar på den höga nivån fram till hösten 2021. Från augusti 2021 har antal hushåll minskat månad för månad. Minskningen avtog något under januari-april, men statistiken för maj visar på nytt ett fortsatt sjunkande antal hushåll. Maj är än så länge preliminär men bedömningen är att antal hushåll i maj sannolikt kommer att bli lägre än april. Snittet för januari-maj 2022 är 1 067 hushåll.

Ekonomiskt bistånd	Snitt 2020	Snitt 2021	Jan	Feb	Mars	April	Maj prel
Antal bidragshushåll	1 137	1 140	1 094	1 062	1 075	1 073	1 029
Antal ungdomar <25 år	108	82	68	63	65	57	60
Utbetalt bidrag, mnkr	11,43	11,88	11,03	11,70	11,90	11,86	11,02
Utbetalt bidrag för boende, mnkr	0,61	0,89	0,73	0,91	0,93	1,10	0,84
Medelbidrag, kronor	10 051	10 420	10 081	11 017	11 070	11 055	10 707
<i>Statistik från Sweco (Paraplyet)</i>							

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 5,2 mnkr jämfört med budget.

Prognostiserat överskott beror främst på tilldelade och förväntade statsbidrag. I prognosen finns ändå osäkerhetsfaktorer kvar utifrån pandemin och dess effekter på verksamheten som är fortsatt svåra att bedöma fullt ut. Sjuklönekostnaderna var höga januari och februari men minskade i mars. Snittet per månad till och med maj är 1,3 mnkr, vilket är högre än snittet 1,1 mnkr för samma period förra året.

Slutförda verksamhetsomstruktureringar får fortsatt stor effekt på kostnader för tomgångshyror i år. Omstruktureringskostnaderna gäller både verksamhetslokaler och lägenheter och kommer att utgöra grund för ansökan om omstruktureringsmedel i år.

Beställarenheten

Beställarenheten bedöms hålla sin budget. En jämförelse mellan budgeten och utfallet av insatser till och med maj visar att den budgeterade nivån understiger utfallet för alla tre huvudinsatserna redovisade i tabellen nedan.

Hemtjänsttimmarerna både i ordinärt boende och servicehusboende tenderar att minska jämfört med sista kvartalet förra året. Liknande jämförelse visar att vård- och omsorgsinsatser tenderar att öka. I denna prognos antas att trenderna för hemtjänsttimmarerna fortsätter nedåt och att trenden för vård- och omsorgsboende stannar av och börjar vända nedåt.

Tabell över beställarenhetens budget och utfall av insatser

Nyckeltal	Snitt 2021	Budget 2022	Snitt jan-maj
Vård- och omsorgsboende, antal månadspersoner	480	472	500
Servicehus, antal månadspersoner	132	114	121
Hemtjänst, utförda dagtimmar	41 106	38 942	39 684

För ytterligare jämförelsetal av antal personer placerade i vård och omsorgsboenden i Enskede-Årsta-Vantör se bilaga Ekonomisk uppföljning.

I beställarens budget ingår särskilda boendens hyror och avgifter. Äldreomsorgens hyreskostnader netto ökar när behovet av äldreboende har minskat. Sammanlagt 323 lägenheter är inte disponibla i de särskilda boendena till följd av avveckling eller stängning. Kostnader för tomgångshyror beräknas uppgå till cirka 21,4 mnkr i år. Lokalenheten beräknar att omstruktureringsmedel om cirka 15,6 mnkr kommer att sökas i enlighet med stadens anvisningar för tomgångshyror i år. Det söks mindre omstruktureringsmedel än förra året, vilket beror på att tre avtal

antingen kommer att upphöra eller övertas av andra verksamheter den 1 juli. Budgetjustering om 12,6 mnkr begärdes i T1.

Utförarenheterna

Utförarenheterna sammantaget visar underskott och resultatenheterna prognostiserar att minska sina fonder med 0,4 mnkr.

Underskotten beror främst på för höga personalkostnader från avvecklade verksamheter. Hemtjänstenheterna kommer att ta emot månadsanställd personal från särskilda boenden och kommer därmed minska behovet av timvikarier. Förutom en ekonomisk effekt kommer övertagandet att bidra till ökad personalkontinuitet inom hemtjänsten.

Sjuklönekostnaderna har varit höga under första kvartalet. Tilldelat statsbidrag om 4,2 mnkr för höga sjuklönekostnader december 2021-mars 2022 kompenserar 79 procent av första kvartalets utbetalda sjuklöner inom äldreomsorgen.

Hemtjänstenheter har utfört 4,0 procent mindre antal timmar i snitt per månad jämfört med andra halvåret 2021.

Servicehusen har haft en låg beläggning på 70,3 procent. Beläggningen minskar kraftigt på Rågsved servicehus med anledning av minskad inflyttning och flera avflytt på grund av pågående utredning. Det utreds omvandling av lägenheter på Rågsved servicehus till seniorboende eller bostäder för annan målgrupp i samverkan med fastighetsägaren Micasa. För närvarande är 55 lägenheter tomma av 72.

Beläggningen på vård och omsorgsboendena ligger på 90,6 procent. Avdelning 3 E med 13 somatiska lägenheter på Högdalens vård- och omsorgsboende läggs i malpåse på grund av minskad efterfrågan.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr jämfört med budget.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr jämfört med budget.

Prognostiserat överskott beror främst på ej tillsatta tjänster vid personalomsättning under övergångsperioder, vilket minskar konstnaderna i förhållande till budgetram.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner månadsrapport för maj 2022 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Anna Larsson
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Ekonomisk uppföljning maj 2022

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2022-06-13
Anna Larsson, Avdelningschef	2022-06-13